

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit Gül* tarafından Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Muazzez Orhan

Van Milletvekili

Bilindiği üzere OHAL KHK'leriyle başlayan süreçle birlikte kamu kurumlarından 134 bin yurttaş sorgusuz, sualsiz, mahkemesiz veya herhangi bir idari soruşturma olmadan işten atılmıştır. KHK marifetiyle ihraç edilmek ağır bir ceza olmasının yanında açıkça şekil, konu, sebep, amaç ve yetki yönünden de hukuka aykırı, öngörülemeyen ve orantısız bir cezadır. Bu konuda tek itiraz mercii olarak düzenlenen OHAL komisyonu aradan geçen yaklaşık bin güne rağmen etkili bir değerlendirme ve inceleme süreci yapamamış; on binlerce insan ve aileleri adaletsiz bir yaşama terk edilmiştir. Sadece OHAL komisyonu sürecinde bile binlerce kişinin masum oldukları halde işten atıldıkları ortaya çıkmıştır. İdari yargı sürecinde de yine binlercesinin işlerine döndürüleceği bugünden ifade edilebilir. Çünkü bu ihraç işlemleri olağan hukuk kapsamında 1)AİHM İçtihatlarına, 2)Anayasa Mahkemesi içtihatlarına ve kararlarına 3)Uluslararası sözleşmelere, 4)Anayasaya, 5)Mevzuata (Medeni, Ceza, DMK, 4688, İYUK, vb.) ve hatta 6)OHAL hukukunun kendisine aykırıdır. Ancak ihraçlarda yaygın bir şekilde ortaya çıkan "suçun şahsiliği ilkesinin ihlali" Anayasa ve kanuna uygun idari işlemler yapmak zorunda olan idarenin ve hatta yargının bazı alanlarına sıçramıştır. Anayasa'nın 2. Maddesinde göre hukuk devleti olan Türkiye'nin "suçun şahsiliği ilkesini ihlal ettiğini" gösteren uygulamalar günden günde artmaktadır. Birçok idari işlem ve yargı kararında gittikçe artan oranda "kişinin kendi fiil ve davranışları" değil 1., 2., 3., akrabaları ve hatta arkadaşlarının davranışları ve fiilleri nedeniyle yaptırıma tabi oldukları, haklarında yapılması gereken idari işlemlerin bu nedenlerle geciktirildiği veya ret edildiği, yargı kararlarında 3. şahısların

davranışlarından sorumlu tutuldukları durumlar çoğalıyor. Bu kapsamda OHAL komisyonun ihraç edilen bir kişinin ret gerekçesini “sevgilisinin bir yasa dışı örgüte müzahir olduğuna” ya da yine işe alınmayan birisinin annesinin bir eylemde gözaltına alınmasına dayandırması, hukuk devleti ve suçun şahsiliği ilkesiyle açıklanamaz durumlardır.

Bu kapsamda suçun şahsiliği ilkesinin ihlali olarak ifade edilebilecek;

- 1) 2016-2019 döneminde kamuya iş başvurularında bulunan kaç kişinin kendi fiili ve davranışları dışında 3. kişilerin fiil ve davranışları nedeniyle başvurusu reddedildi?
- 2) Mülakatlarda kişinin kendi bilgi birikim ve davranışları dışında 3. kişilerin fiil ve davranışlarının dikkate alınmasının yasal dayanağı nedir?
- 3) Arşiv ve Güvenlik soruşturması adı altında inceleme kişinin kendisi dışında kaçınıcı dereceye kadar akrabalarını da kapsamaktadır? Bu kapsamda göreve başlatılmayan, göreve başladığı halde atama yeri belirlenmeyen, atanmasına rağmen kadro statüsü sözleşmeli olarak bekletilen kaç kamu görevlisi bulunmaktadır?
- 4) OHAL komisyonu ihraç edilen kişilerin anne-baba ve çocukları, eşleri ve sevgilileri hakkında bilgileri nasıl derlemektedir? Hukuki yollarla derlenmeyen delillerin hukuki bir değeri var mıdır?
- 5) OHAL komisyonu tarafından Nisan ayı itibariyle incelenmesi devam eden 55.714 kişinin 3. dereceden yakınları ve arkadaşları da inceleme kapsamında mıdır? 55.714 kişinin idari yargıya başvurması için ne kadar süre beklenecektir? Bu kadar süre beklemek adil midir?
- 6) OHAL komisyonun ret verdiği 65.156 kişinin idari yargı süreci yaklaşık olarak kaç yıl sürecektir?
- 7) OHAL komisyonunun iade kararı verdiği 5.250 yurttaşın resmi olarak özür dilendi mi? Suçlu ve terörist yaftası ile yıllarca yaşayan bu yurttaşlara maddi ve manevi olarak ödenen tazminat miktarı ne kadardır? Söz konusu kamu zararına yol açan kamu görevlilerine bu kamu zararı rücu edildi mi?